

Lagrådsremiss

Samverkan inför beslut om kontracykliska buffertvärden

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 11 januari 2024

Niklas Wykman

Fredrik Opander
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Makrotillsyn handlar om att identifiera och hantera riskerna i det finansiella systemet i syfte att bevara finansiell stabilitet. En av makrotillsynsåtgärderna i EU:s regelverk om kapitaltäckning för banker ställer krav på att banker ska ha en kontracyklisk kapitalbuffert. Kravet syftar till att det svenska banksystemet ska ha tillräckligt med kapital för att säkerställa kreditmarknadens funktionssätt också vid kritiska perioder.

Finansinspektionen beräknar det kontracykliska buffertriktvärdet, som ligger till grund för beslut om att fastställa eller ändra det kontracykliska buffertvärdet. Det kontracykliska buffertvärdet ligger i sin tur till grund för beräkningen av storleken på bankernas kontracykliska kapitalbuffertar. Ett beslut om det kontracykliska buffertvärdet kan få betydelse för penningpolitiken.

I lagrådsremissen föreslås därför att Finansinspektionen ska samverka med Riksbanken om kontracykliska buffertvärden. Finansinspektionen ska ge Riksbanken tillfälle att yttra sig innan inspektionen beräknar det kontracykliska buffertriktvärdet och innan inspektionen fattar beslut om det kontracykliska buffertvärdet.

I lagrådsremissen föreslås också att svensk rätt ska anpassas till EU:s regelverk om hantering av finansiella företag i kris och EU:s regelverk om gränsöverskridande betalningar i euro. Förslagen är av rättelsekaraktär.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2024.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2014:966) om kapitalbuffertar	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar	5
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	6
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution	9
3	Ärendet och dess beredning	11
4	Samverkan om kontracykliska buffertvärden	11
5	Anpassningar till unionsrätten	18
5.1	EU:s regelverk om hantering av finansiella företag i kris	18
5.2	EU:s regelverk om gränsöverskridande betalningar i euro	20
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	20
7	Konsekvensanalys	21
8	Författningskommentar	22
8.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2014:966) om kapitalbuffertar	22
8.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar	23
8.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	23
8.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution	25
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian	27
Bilaga 2	Promemorians författningsförslag	28
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	35

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2014:966) om kapitalbuffertar,
2. lag om ändring i lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar,
3. lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster,
4. lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:966) om kapitalbuffertar

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2014:966) om kapitalbuffertar ska införas en ny paragraf, 7 kap. 7 a §, och närmast före 7 kap. 7 a § en ny rubrik av följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap
Samverkan

7 a §

Finansinspektionen ska ge Riksbanken tillfälle att yttra sig innan inspektionen

- 1. beräknar ett kontracykliskt buffertriktvärde, och*
- 2. fattar beslut om ett kontracykliskt buffertvärde*

Denna lag träder i kraft 1 juli 2024.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 ska, utom när det gäller artiklarna 6 och 7, tillämpas även på Sveriges valuta.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 av den 14 juli 2021 om gränsöverskridande betalningar i unionen ska tillämpas på Sveriges valuta.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2024.

¹ Senaste lydelse 2020:181.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 20 a § och 8 kap. 1, 8 och 23 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

20 a §¹

Ytterligare bestämmelser om informationskrav för betaltjänstleverantörer och parter som tillhandahåller valutaväxlingstjänster i en uttagsautomat eller på försäljningsstället finns i *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001.*

Ytterligare bestämmelser om informationskrav för betaltjänstleverantörer och parter som tillhandahåller valutaväxlingstjänster i en uttagsautomat eller på försäljningsstället finns i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 av den 14 juli 2021 om gränsöverskridande betalningar i unionen.*

8 kap.

1 §²

Finansinspektionen har tillsyn över att *bestämmelserna* i denna lag följs, *liksom bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001* och i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012.

Finansinspektionen har tillsyn över att denna lag, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 och *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230* följs.

För betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer omfattar tillsynen även att deras betaltjänstverksamhet drivs enligt andra författningar som reglerar deras verksamhet, bolagsordning, stadgar samt interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar deras verksamhet. I fråga om tillsynen över övriga betaltjänstleverantörer enligt 1 kap. 3 § gäller bestämmelserna i de lagar som reglerar deras verksamhet, om inte annat följer av denna lag.

Finansinspektionen ska samråda med Konkurrensverket innan en tillsynsåtgärd eller ett ingripande vidtas mot

1. någon som har ansvar för betalningssystem för överträdelse av 7 kap. 1 och 2 §§,

¹ Senaste lydelse 2020:183.

² Senaste lydelse 2018:175.

2. en deltagare i ett betalningssystem för överträdelse av 7 kap. 4 §, eller
3. ett kreditinstitut för överträdelse av 7 kap. 5 §.

8 §¹

Om ett betalningsinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009*, *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012*, andra författningar som reglerar institutets verksamhet, institutets bolagsordning, stadgar, *reglemente* eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar institutets verksamhet, ska *Finansinspektionen ingripa*.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig ska betalningsinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Finansinspektionen ska ingripa om ett betalningsinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt

- denna lag,
- *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012*,
- *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230*,
- andra författningar som reglerar institutets verksamhet, eller
- institutets bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar institutets verksamhet.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande att inom en viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig ska betalningsinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

23 §²

Om en registrerad betaltjänstleverantör eller den som ansvarar för ett betalningssystem har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009*, *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012* eller andra författningar som reglerar dess verksamhet, ska *Finansinspektionen förelägga den registrerade betaltjänstleverantören eller den som ansvarar för ett betalningssystem att inom viss tid vidta åtgärder för att komma till*

Finansinspektionen ska förelägga en registrerad betaltjänstleverantör eller den som ansvarar för ett betalningssystem att inom en viss tid vidta åtgärder för att komma till rätta med situationen eller upphöra med verksamheten, om företaget har åsidosatt sina skyldigheter enligt

- denna lag,
- *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012*,
- *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230*, eller

¹ Senaste lydelse 2014:220.

² Senaste lydelse 2014:220.

rätta med situationen eller att – andra författningar som reg-
upphöra med verksamheten. lerar dess verksamhet.

Om en registrerad betaltjänstleverantör som avses i 2 kap. 5 § inte inkommer med ansökan om tillstånd, ska Finansinspektionen förelägga betaltjänstleverantören att inkomma med en ansökan. Om betaltjänstleverantören inte rättar sig efter föreläggandet ska inspektionen förelägga denne att upphöra med verksamheten.

Om det är osäkert om tillståndsplikt föreligger beträffande viss betaltjänstverksamhet, får Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som behövs för att bedöma om så är fallet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2024.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 a § och 27 kap. 13 och 15 §§ lagen (2015:1016) om resolution ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 a §¹

Om det inte är möjligt att ta in ett villkor enligt 2 § första stycket i ett avtal som avser nedskrivningsbara skulder *med säkerhet*, ska företaget underrätta Riksgäldskontoret om det och till vilken skuldclass skulden hör.

När Riksgäldskontoret har tagit emot underrättelsen gäller inte 2 § första stycket. Om Riksgäldskontoret bedömer att det är möjligt att ta in villkoret i avtalet, ska Riksgäldskontoret dock inom rimlig tid kräva det.

Om det inte är möjligt att ta in ett villkor enligt 2 § första stycket i ett avtal som avser nedskrivningsbara skulder, ska företaget underrätta Riksgäldskontoret om det och till vilken skuldclass skulden hör.

27 kap.

13 §²

Avgiftsskyldiga ska betala årliga resolutionsavgifter. De sammanlagda resolutionsavgifterna för ett år ska uppgå till 0,05 procent av det totala underlag för samtliga avgiftsskyldiga som beräknas enligt 14 § (avgiftsunderlaget).

Om inte annat följer av tredje stycket fastställs den resolutionsavgift som en avgiftsskyldig ska betala i enlighet med förordningen om resolutionsavgifter.

Det som i artiklarna 4.1, 6–9, 12.1, 14.2, 14.3, 14.6 och 17.2 i förordningen om resolutionsavgifter anges om metoden för riskjustering av resolutionsavgift och om uppgiftsskyldighet, ska inte tillämpas för EES-filialer. För EES-filialer ska riskjustering av resolutionsavgift ske i enlighet med de kriterier som anges i artikel 103.7 i krishanteringsdirektivet och föreskrifter som har meddelats med stöd av 29 kap. 1 § 11.

Resolutionsavgift ska betalas så länge som behållningen i resolutionsreserven *vid utgången av det år avgiften avser* understiger tre procent av de garanterade insättningarna.

Resolutionsavgift ska betalas så länge som behållningen i resolutionsreserven understiger tre procent av de garanterade insättningarna.

¹ Senaste lydelse 2021:467.

² Senaste lydelse 2021:504.

Om behållningen i resolutionsreserven *vid utgången av det år avgiften avser* understiger 0,67 procent av de garanterade insättningarna, ska resolutionsavgiften höjas, om det är nödvändigt för att återställa behållningen i resolutionsreserven till 1 procent av de garanterade insättningarna inom sex år från den tidpunkt behållningen först understeg 0,67 procent av de garanterade insättningarna.

Den höjda avgiften ska bestämmas till en procentandel av avgiftsunderlaget som medför att summan av alla avgiftsskyldigas resolutionsavgifter uppgår till ett belopp som beräknas vara tillräckligt för att inom sex år från den tidpunkt behållningen först understeg 0,67 procent av de garanterade insättningarna återställa behållningen i resolutionsreserven till 1 procent av de garanterade insättningarna.

Om behållningen i resolutionsreserven under den tidsperiod som avses i andra stycket minskar ytterligare på grund av ytterligare utbetalningar ur resolutionsreserven, ska en ny sexårsperiod för beräkning av höjd grundavgift börja löpa.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2024

3 Ärendet och dess beredning

I promemorian Samverkan inför beslut om kontracykliska buffertvärden, som har tagits fram inom Finansdepartementet, föreslås att Finansinspektionen ska ge Riksbanken tillfälle att yttra sig innan inspektionen fattar beslut om kontracykliska buffertvärden samt att svensk rätt ska anpassas till EU:s regelverk om hantering av finansiella företag i kris och EU:s regelverk om gränsöverskridande betalningar i euro. En sammanfattning av promemorians förslag finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i Finansdepartementet (Fi2023/01257).

Förslaget om samverkan inför beräkning av ett kontracykliskt buffertriktvärde har beretts under hand med Finansinspektionen och Riksbanken. Svaren finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2023/01257).

I lagrådsremissen behandlas promemorians förslag

4 Samverkan om kontracykliska buffertvärden

Regeringens förslag: Finansinspektionen ska ge Riksbanken tillfälle att yttra sig innan inspektionen

1. beräknar ett kontracykliskt buffertriktvärde, och
2. fattar beslut om ett kontracykliskt buffertvärde.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. Promemorian innehåller dock inget förslag om samverkan inför beräkning av ett kontracykliskt buffertriktvärde.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Riksbanken framhåller att det är viktigt att Finansinspektionen kvartalsvis samverkar med banken inför varje prövning om det kontracykliska buffertvärdet, oavsett om det fastställs eller ändras. Riksbanken framhåller att den kontracykliska kapitalbufferten är ett viktigt verktyg för att motverka störningar i det finansiella systemet i syfte att upprätthålla den finansiella stabiliteten över hela den finansiella cykeln, t.ex. vid ett krisförlopp eftersom det är viktigt med ett samlat grepp i fråga om åtgärder som syftar till att mildra konsekvenserna för det finansiella systemet och svensk ekonomi. Det gäller också när cykliska systemriskar ökar och det finns ett behov av att stärka banksystemets motståndskraft. Mot den bakgrunden skapar den föreslagna samverkansformen förutsättningar för att bredda Finansinspektionens beslutsunderlag med avseende på Riksbankens bedömning av den finansiella stabiliteten och effekter på den samlade ekonomiska utvecklingen. Enligt Riksbanken bör emellertid uppgifter om penningpolitiken inte utväxlas. Slutligen anser Riksbanken

att förslaget behöver kombineras med en uppgiftsskyldighet för Finansinspektionen. I och med att de uppgifter som i så fall kommer att utväxlas mellan myndigheterna kan gälla enskilda behovet det enligt banken säkerställas att uppgifterna omfattas av sekretess hos myndigheterna.

Finansinspektionen avstyrker förslaget på den grunden att det vid beslut om kontracykliska buffertvärden inte finns utrymme att beakta penningpolitiska hänsyn. Enligt inspektionen riskerar förslaget dessutom att skapa målkonflikter mellan makrotillsynsåtgärder och penningpolitik. Inspektionen förordar i stället att samverkan med Riksbanken begränsas till frågor som har koppling till det myndighetsgemensamma ansvaret för finansiell stabilitet. Finansinspektionen framhåller att den nuvarande ordningen innebär att inspektionen, Riksbanken och Riksgäldskontoret, inom ramen för myndigheternas ansvar för att motverka störningar i det finansiella systemet, samverkar inför beslut om att fastställa eller ändra det kontracykliska buffertvärdet. Enligt Finansinspektionens mening fungerar den ordningen väl.

Ett utkast till lagförslag motsvarande lagrådsremissen har lämnats för synpunkter till *Finansinspektionen* och *Riksbanken*. Myndigheterna har inga invändningar mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Myndighetsstrukturen

Tre myndigheter – Finansinspektionen, Riksgäldskontoret och Riksbanken – ansvarar för att motverka störningar i det finansiella systemet.

Finansinspektionen, som är en myndighet under regeringen, är tillsynsmyndighet. Det innebär att Finansinspektionen ansvarar för tillsynen över att finansiella företag uppfyller de krav som ställs på verksamheten. Myndigheten ansvarar också för olika former av makrotillsynsåtgärder, dvs. åtgärder som motverkar riskerna i det finansiella systemet som helhet. Åtgärderna är inriktade på att stärka det finansiella systemets förmåga att återhämta sig efter störningar och minska uppbyggnaden av risker som kan få allvarliga negativa konsekvenser för det finansiella systemet och samhällsekonomin (systemrisk). Makrotillsynsåtgärder i syfte att öka kreditinstituts motståndskraft mot ekonomiska störningar kan bl.a. vidtas inom ramen för EU:s regelverk om kapitaltäckning för kreditinstitut.

Riksgäldskontoret, som är en myndighet under regeringen, är garanti-, resolutions- och stödmyndighet. Det innebär att Riksgäldskontoret ansvarar för tillämpningen av EU:s regelverk om insättningsgaranti och hantering av finansiella företag i kris (resolution och förebyggande statligt stöd till kreditinstitut).

Riksbanken, som är en myndighet under riksdagen, är ansvarig för att motverka störningar i det finansiella systemet och för *penningpolitik*, dvs. åtgärder för att uppnå målet att upprätthålla varaktigt låg och stabil inflation och att dessutom bidra till en balanserad utveckling av produktion och sysselsättning.

EU:s regelverk om kapitaltäckning för kreditinstitut

EU:s regelverk om kapitaltäckning för banker och kreditmarknadsföretag (kreditinstitut) finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr

575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (tillsynsförordningen) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (kapitaltäckningsdirektivet).

Tillsynsförordningen innehåller krav på kapitaltäckning för vissa risker (s.k. pelare 1-krav), offentliggörande av information, bruttosoliditet och likviditet. Den innehåller även vissa krav för stora exponeringar. Tillsynsförordningen är direkt tillämplig i svensk rätt och kompletteras av lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag (tillsynslagen).

Kapitaltäckningsdirektivet innehåller bl.a. regler om auktorisation, gränsöverskridande verksamhet, krav på kapital och organisation, tillsyn och ingripanden. I lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse finns bestämmelser som i svensk rätt genomför bl.a. kapitaltäckningsdirektivets regler om auktorisation, gränsöverskridande verksamhet, organisation, tillsyn och ingripanden. I tillsynslagen finns bestämmelser som i svensk rätt genomför kapitaltäckningsdirektivets regler om särskilda kapitalbaskrav utöver pelare 1-kraven (s.k. pelare 2-krav). I lagen (2014:966) om kapitalbuffertar (buffertlagen) finns bestämmelser som i svensk rätt genomför direktivets regler om olika kapitalbuffertar utöver pelare 1-kraven och pelare 2-kraven.

Finansinspektionen utövar tillsyn över att kreditinstituten följer EU:s regelverk om kapitaltäckning för kreditinstitut.

Den kontracykliska kapitalbufferten

Systemrisk kan delas in i två olika slag av risker – strukturella och cykliska systemrisk. Strukturella systemrisk handlar om hur koncentrationen av risker och kopplingarna mellan olika delar av det finansiella systemet vid varje tidpunkt påverkar risker för att en kris ska drabba systemet som helhet. Cykliska systemrisk handlar om hur risker för kriser byggs upp över tid, antingen genom finansiella företags interaktion eller genom beroendeförhållandet mellan det finansiella systemet och real-ekonomin.

Kapitaltäckningsdirektivet ställer krav på olika former av kapitalbuffertar – kapitalkonserveringsbuffert, systemriskbuffert, buffert för systemviktiga institut och finansiella holdingbolag, kombinerat buffertkrav och kontracyklisk kapitalbuffert. Medan de fyra förstnämnda formerna av kapitalbuffertar i huvudsak tar hand om strukturella systemrisk, tar den kontracykliska kapitalbufferten i huvudsak hand om cykliska systemrisk (artikel 136.3).

Den kontracykliska kapitalbufferten har sin grund i internationella standarder som har tagits fram av Baselkommittén för banktillsyn. Från Sverige deltar Finansinspektionen och Riksbanken i kommitténs arbete.

Beslut om kontracykliska buffertvärden

Bestämmelser om beslut om kontracykliska buffertvärden finns i 7 kap. buffertlagen. Finansinspektionen ska enligt 1 § kvartalsvis

- beräkna ett kontracykliskt buffertriktvärde, och
- vid behov fastställa eller ändra ett kontracykliskt buffertvärde.

Det kontracykliska buffertriktvärdet ligger till grund för det kontracykliska buffertvärdet (1 § andra stycket). Det kontracykliska buffertvärdet ska ligga mellan 0 och 2,5 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp (3 §). Det kontracykliska buffertvärdet ligger i sin tur till grund för beräkningen av storleken på den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten enligt 6 kap. buffertlagen.

Det kontracykliska buffertriktvärdet och buffertvärdet ska beräknas och vid behov fastställas i enlighet med artikel 136.2 och 136.3 i kapitaltäckningsdirektivet (2 §):

2. Varje utsedd myndighet ska för varje kvartal beräkna ett buffertriktvärde som ska fungera som referensvärde vid myndighetens bedömningar i syfte att fastställa det kontracykliska buffertvärdet i enlighet med punkt 3. Buffertriktvärdet ska på ett relevant sätt återspegla kreditcykeln och risker som beror på en alltför stor kredittillväxt i medlemsstaten och beakta den nationella ekonomins särdrag. Det ska baseras på avvikelserna från den långsiktiga utvecklingstrenden för kreditgivning som andel av BNP, med beaktande av bland annat a) en indikator på ökningen av kreditgivningsnivåerna inom denna jurisdiktion och särskilt en indikator på förändringar när det gäller kreditgivningen som andel av BNP i den medlemsstaten, och

b) alla gällande ESRB-riktlinjer i enlighet med artikel 135.1 b.

3. Varje utsedd myndighet ska på kvartalsbasis bedöma intensiteten i cykliska systemrisker och lämpligheten hos det kontracykliska buffertvärdet för sin medlemsstat och vid behov fastställa eller justera det kontracykliska buffertvärdet. Varje utsedd myndighet ska därvid beakta

a) det buffertriktvärde som beräknats i enlighet med punkt 2 och

b) alla gällande ESRB-riktlinjer i enlighet med artikel 135.1 a, c och d och alla rekommendationer som ESRB utfärdat om fastställande av ett buffertvärde,

c) övriga variabler som den utsedda myndigheten anser relevanta för hanteringen av cykliska systemrisker.

Avsikten är att de kontracykliska kapitalbuffertarna ska byggas upp när den sammanlagda tillväxten i krediter och andra tillgångar med en betydande inverkan på kreditinstitutens riskprofil bedöms vara förknippad med uppkomsten av systemomfattande risker. Buffertarna ska därefter kunna användas vid finansiell oro (skäl 80 och 81 i kapitaltäckningsdirektivet). I promemorian Tillämpning av den kontracykliska kapitalbufferten den 22 mars 2021 (dnr 21-7247) redogör Finansinspektionen för de övergripande principer som gäller vid beslut om kontracykliskt buffertvärde.

Finansinspektionen bör samverka med Riksbanken inför beslut om kontryckliga buffertvärden

Ansvar för att motverka störningar i det finansiella systemet är delat mellan tre myndigheter, Finansinspektionen, Riksgäldskontoret och Riksbanken. Det ställer stora krav på att Finansinspektionen, Riksgäldskontoret och Riksbanken samarbetar och utbyter information med varandra. Bestämmelser om utbyte av information och samarbete finns på området, framför allt i den lagstiftning som genomför EU:s regelverk om hantering av finansiella företag i kris (se t.ex. 3 kap. 11 § lagen [2022:1568] om Sveriges riksbank, 12 § första stycket 2 och 3 och andra stycket förordningen [2007:1447] med instruktion för Riksgäldskontoret, 4 kap. 1 §, 8 kap. 1 och 5 §§ och 28 kap. 4 och 5 §§ lagen [2015:1016] om resolution, 4 kap. 2 § lagen [2015:1017] om förbyggande statlig stöd till kreditinstitut och om stabilitetsfonden och 17 b § lagen [1995:1571] om insättningsgaranti). I förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen (7 § första stycket 3 och andra stycket) finns en allmänt hållen samverkans- och uppgiftsskyldighet för Finansinspektionen. Myndigheten ska bl.a. samråda med Riksbanken i viktigare frågor som gäller bankens ansvar för att motverka störningar i det finansiella systemet och vid samråd ska Finansinspektionen lämna Riksbanken de uppgifter som behövs.

För penningpolitiken ansvarar Riksbanken och banken ska inte samverka med Finansinspektionen eller Riksgäldskontoret på det området. Men myndigheter som vidtar åtgärder som påverkar penningpolitiken kan behöva samverka med Riksbanken. I det ligger att Riksgäldskontoret ska samråda med Riksbanken i frågor om de delar av upplåningsverksamheten som kan antas vara av större penningpolitisk betydelse (12 § första stycket 1 förordningen med instruktion för Riksgäldskontoret). Någon motsvarande skyldighet för Finansinspektionen att samverka med Riksbanken inför beslut om kontryckligt buffertvärde finns emellertid inte.

När det särskilt gäller samverkan mellan myndigheterna inför beslut om kontryckliga buffertvärden uttalade regeringen följande i förarbetena till den nuvarande ordningen (prop. 2013/14:228 s. 142):

Regeringens uppfattning är att det finns ett fungerande samarbete och utbyte av information mellan de myndigheter som ansvarar för finansiell stabilitet och krishantering. Det får därför anses naturligt att Finansinspektionen även i framtiden diskuterar med relevanta myndigheter för att kunna fatta väl underbyggda beslut om det kontryckliga buffertvärdet. Regeringen ser inte något behov av att i lag fastställa att samråd ska föregå beslut i denna fråga[.]

Finansinspektionen ska för varje kvartal 1) beräkna ett kontryckligt buffertriktvärde och 2) vid behov fastställa eller ändra ett kontryckligt buffertvärde. Det kontryckliga buffertriktvärdet ligger till grund för det kontryckliga buffertvärdet, som i sin tur ligger till grund för den institutspecifika kontryckliga kapitalbufferten (7 kap. 1 § buffertlagen).

I praktiken samverkar Finansinspektionen med Riksgäldskontoret och Riksbanken inför beslut om att ändra det kontryckliga buffertvärdet

(Finansinspektionens beslut om kontracykliskt buffertvärde den 21 juni 2022, dnr 22-11683).

Frågan är om det finns anledning att formalisera och utöka Finansinspektionens samverkan med Riksbanken i fråga om bankens ansvar för penningpolitiken.

Syftet med det institutspecifika kravet på kontracyklisk kapitalbuffert är att det svenska banksystemet ska ha tillräckligt med kapital för att säkerställa kreditmarknadens funktionssätt vid kritiska perioder.

Beslut om det kontracykliska buffertvärdet kan få betydelse för penningpolitiken. Det kontracykliska buffertvärdet kan t.ex. påverka storleken på räntor och utbudet av krediter på den svenska bankmarknaden, vilket i sin tur kan påverka hushålls och företags konsumtion eller investeringar. Det innebär också att inflationen och aktivitetsnivån i ekonomin kan påverkas, eller med andra ord motverka eller samverka med penningpolitiken.

På motsvarande sätt kan penningpolitiken få betydelse för bedömningen av cykliska systemrisker. Exempelvis påverkar ränteläget efterfrågan och utbudet av krediter och därigenom också risken för kreditinstitut att utlånade medel inte återbetalas.

Mot bakgrund av den växelverkan som finns mellan det kontracykliska buffertvärdet och penningpolitiken finns det enligt regeringens mening skäl att formalisera samverkan med Riksbanken inför beslut om kontracykliskt buffertvärde. Det innebär att Riksbanken bör ges tillfälle att lämna synpunkter inför ett beslut om det kontracykliska buffertvärdet, dvs. beslut om att fastställa eller ändra det kontracykliska buffertvärdet.

En sådan ordning ligger i linje med Europeiska systemrisknämndens rekommendationer om att medlemsstaterna ska säkerställa att centralbankerna har en central roll vid vidtagande av makrotillsynsåtgärder och att makrotillsynsåtgärder inte får undergräva centralbankernas uppgifter enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, dvs. framför allt penningpolitiken (ESRB/2011/3).

Riksbanken framhåller att det är viktigt att Finansinspektionen kvartalsvis samverkar med banken inför varje prövning om det kontracykliska buffertvärdet, oavsett om det fastställs eller ändras. Regeringen konstaterar att Finansinspektionen sedan den 29 december 2020 kvartalsvis ska beräkna ett kontracykliskt buffertriktvärde (7 kap. 1 § första stycket 1 buffertlagen) men bara vid behov ska fastställa eller ändra ett kontracykliskt buffertvärde (7 kap. 1 § första stycket 2 samma lag och prop. 2020/21:36 s. 124, 125 och 163). Det innebär att ett beslut om det kontracykliska buffertvärdet inte behöver meddelas kvartalsvis. Om Finansinspektionen anser att det kontracykliska buffertvärdet inte behöver ändras, behöver något beslut om kontracykliskt buffertvärde inte meddelas. I så fall brukar Finansinspektionen (kvartalsvis) kommunicera att det kontracykliska buffertvärdet kvarstår oförändrat. En sådan kommunikation innebär inte i sig att Finansinspektionen fastställer det kontracykliska buffertvärdet i den mening som avses i buffertlagen (7 kap. 1 § första stycket 2) och omfattas inte av den skyldighet att samverka som föreslås i promemorian.

Avsikten med den föreslagna ordningen är att Riksbanken ska ges tillfälle att lämna synpunkter som gäller bankens ansvar för penningpolitiken, dvs. redogöra för hur den ekonomiska utvecklingen och förutsättningarna för penningpolitiken kan påverkas av det kontracykliska

buffertvärdet. Det breddar Finansinspektionens beslutsunderlag. Som Riksbanken är inne på är behovet av att bredda Finansinspektionens beslutsunderlag inte begränsat till inspektionens beslut om det kontracykliska buffertvärdet utan gör sig lika starkt gällande inför inspektionens kvartalsvisa beräkning av det kontracykliska buffertriktvärdet. Mot den bakgrunden bör Finansinspektionen också ge Riksbanken tillfälle att lämna synpunkter innan inspektionen beräknar det kontracykliska buffertriktvärdet.

Den föreslagna ordningen utgör inte hinder mot att Riksbanken – inom ramen för den föreslagna samverkansskyldigheten – lämnar synpunkter som gäller Riksbankens ansvar för att motverka störningar i det finansiella systemet. Att, såsom *Finansinspektionen* förordar, uttryckligen inskränka samverkansskyldigheten till frågor som gäller Riksbankens ansvar för att motverka störningar i det finansiella systemet står emellertid inte i överensstämmelse med syftet med den föreslagna ordningen, nämligen att Riksbanken ska ges tillfälle att lämna synpunkter som gäller Riksbankens ansvar för penningpolitiken.

Den föreslagna ordningen utgör inte heller hinder mot att Finansinspektionen samverkar med Riksgäldskontoret i fråga om kontorets ansvar för att motverka störningar i det finansiella systemet inför beslut om kontracykliskt buffertvärde.

Finansinspektionen framhåller att det vid beräkningar av det kontracykliska buffertriktvärdet eller beslut om det kontracykliska buffertvärdet inte finns utrymme att beakta penningpolitiska hänsyn. Enligt inspektionen riskerar förslaget dessutom att skapa målkonflikter mellan makrotillsynsåtgärder (den kontracykliska kapitalbufferten) och penningpolitik. Den föreslagna ordningen syftar emellertid till att bredda Finansinspektionens beslutsunderlag inför att inspektionen tar ställning till kontracykliska buffertvärden men innebär inte att Finansinspektionen ska beakta penningpolitiska hänsyn vid beräkning av det kontracykliska buffertriktvärdet eller beslut om det kontracykliska buffertvärdet. Beräkning och beslut ska i stället göras respektive meddelas mot bakgrund av de förutsättningar som gäller enligt buffertlagen (7 kap. 2 §).

Riksbanken anser att förslaget behöver kombineras med en uppgiftsskyldighet för Finansinspektionen. I och med att de uppgifter som i så fall kommer att utväxlas mellan myndigheterna kan gälla enskilda behovet det enligt banken säkerställas att uppgifterna omfattas av sekretess hos myndigheterna. I det avseendet lyfter Riksbanken fram att den samverkansskyldighet som gäller för banken enligt lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank (3 kap. 11 §) är kombinerad med en uppgiftsskyldighet.

Enligt den aktuella bestämmelsen gäller att Riksbanken ska ge Finansinspektionen och Riksgäldskontoret tillfälle att yttra sig innan Riksbanken fattar beslut i viktigare frågor som gäller ansvaret för att motverka störningar i det finansiella systemet. Riksbanken ska lämna den myndighet som banken samverkar med de uppgifter som myndigheten behöver för samverkan. Den i lagen om Sveriges riksbank allmänt hållna samverkans- och uppgiftsskyldigheten får ses i ljuset av att samtliga tre myndigheter kan vidta åtgärder i fråga om enskilda finansiella företag vid en kris och att det är viktigt att de åtgärder som vidtas inte motverkar varandra. Myndigheterna kan därför behöva utbyta information om omständigheter som ligger till grund för tänkta åtgärder, t.ex. uppgifter som omfattas av

sekretess till skydd för allmänna intressen (se t.ex. 18 kap. 13 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]) eller enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden (se t.ex. 30 kap. 4 § samma lag och 9 § offentlighets- och sekretessförordningen [2009:641]).

Syftet med den nu föreslagna ordningen är i stället att Riksbanken ska ges tillfälle att lämna synpunkter som gäller bankens ansvar för penningpolitiken, dvs. redogöra för hur den ekonomiska utvecklingen och förutsättningarna för penningpolitiken kan påverkas av det kontracykliska buffertvärdet. Det kan göras på grundval av uppgift om det nuvarande eller tänkta kontracykliska buffertvärdet och förutsätter inte att Finansinspektionen tillhandahåller uppgifter, t.ex. uppgifter om enskilda kreditinstitut, till Riksbanken. Det innebär att den föreslagna ordningen inte behöver kombineras med en uppgiftsskyldighet och att Finansinspektionen och Riksbanken gemensamt får hitta formerna för samverkan.

5 Anpassningar till unionsrätten

5.1 EU:s regelverk om hantering av finansiella företag i kris

Regeringens förslag: Bestämmelserna om resolutionsavgifter i lagen om resolution ska anpassas till unionsrätten. Det innebär att uttrycket ”vid utgången av det år avgiften avser” tas bort från bestämmelserna om hur länge resolutionsavgifter ska betalas.

Uttrycket ”med säkerhet” ska tas bort från bestämmelserna om när det inte är möjligt att i ett avtal ta in ett villkor om erkännande av nedskrivning och konvertering av skulder.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag

Resolutionsavgifter

EU:s regelverk om hantering av finansiella företag i kris finns i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i det följande benämnt EU:s krishanteringsdirektiv. I svensk rätt genomförs direktivet framför allt i lagen (2015:1016) om resolution, förkortad LOR, som innehåller bestämmelser om ett särskilt förfarande under statlig kontroll för rekonstruktion eller avveckling (resolution) av viss finansiell verksamhet, framför allt verksamhet som bedrivs av banker.

Bestämmelserna innebär i korthet att Riksgäldskontoret vid ett finansiellt företags fallissemang får ta över kontrollen av företaget genom att försätta det i resolution. Detta får göras för att uppnå något av de ändamål som anges i 1 kap. 6 §, exempelvis i syfte att skydda insättare enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti. I samband med resolution får Riksgäldskontoret vidta olika åtgärder i syfte att rekonstruera eller avveckla verksamheten, t.ex. utfärda garantier för institutet (27 kap. 1 § LOR). För att finansiera åtgärderna finns en resolutionsreserv (27 kap. 2 § LOR). Den finansieras i sin tur med resolutionsavgifter, som kreditinstitutet betalar (27 kap. 12–17 §§ LOR).

Resolutionsavgifterna ska betalas årligen och så länge som behållningen i resolutionsreserven vid utgången av det år som avgiften avser understiger tre procent av de garanterade insättningarna, dvs. insättningar som omfattas av insättningsgarantin (27 kap. 13 och 14 §§ LOR). Sedan den målnivån har uppnåtts, ska avgiftsuttaget återupptas om behållningen i resolutionsreserven underskrider målnivån (prop. 2017/18:1, avgiftsområde 2 s. 64). Om behållningen i resolutionsreserven vid utgången av det år avgiften avser understiger 0,67 procent av de garanterade insättningarna, ska resolutionsavgiften höjas så att behållningen i resolutionsreserven uppgår till en procent av de garanterade insättningarna inom viss tid (27 kap. 15 § LOR). Om resolutionsreserven används i resolution, ska underskottet täckas genom tilläggsavgifter (27 kap. 16 § LOR). Motsvarande regler finns i artiklarna 100, 102, 103 och 104 i EU:s krishanteringsdirektiv.

Bestämmelser om hur resolutionsavgifterna ska fastställas finns i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/63 av den 21 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU avseende förhandsbidrag till finansieringsarrangemang för resolution, i det följande benämnd EU:s förordning om resolutionsavgifter. Den är direkt tillämplig i Sverige. Bestämmelserna innebär bl.a. att de årliga resolutionsavgifterna ska fastställas på grundval av den årliga målnivån av resolutionsreserven och utifrån det genomsnittliga beloppet av garanterade insättningar under föregående år, beräknat kvartalsvis, för samtliga institut (artikel 4). Beslutet om den årliga avgiften ska meddelas instituten senast den 1 maj varje år (artikel 13).

I svensk rätt har avgiftsårets avgiftsuttag kopplats till målnivåernas storlek ”vid utgången av det år avgiften avser” (27 kap. 13 § LOR). EU:s förordning om resolutionsavgifter får emellertid anses innebära att medlemsstaterna ska utgå från föregående års garanterade insättningar vid bedömning av om avgift ska tas ut för avgiftsåret. Det betyder att den svenska tidpunkten inte kan tillämpas. Uttrycket ”vid utgången av det år avgiften avser” i 27 kap. 13 § LOR bör därför tas bort. Motsvarande ändring bör göras i 27 kap. 15 § LOR.

Avtalsvillkor om erkännande av nedskrivning eller konvertering

Krishanteringsdirektivet innehåller bestämmelser om avtalsenlig nedskrivning och konvertering av skulder (artikel 55). Reglerna genomförs i svensk rätt i 5 kap. 2–3 c §§ LOR.

I 5 kap. 3 a § första stycket LOR finns ett undantag från skyldigheten att ta in villkor om nedskrivning eller konvertering av skulder i avtal. Om det

inte är möjligt att ta in ett villkor enligt 2 § första stycket i ett avtal som avser nedskrivningsbara skulder ”med säkerhet”, ska institutet underrätta Riksgäldskontoret om det och till vilken skuldklass skulden hör.

Nedskrivningsbara skulder är emellertid per definition skulder utan säkerhet (2 kap. 2 § LOR). Uttrycket ”med säkerhet” i 5 kap. 3 a § LOR bör därför tas bort.

5.2 EU:s regelverk om gränsöverskridande betalningar i euro

Regeringens förslag: Hänvisningarna i svensk rätt till EU:s regelverk om gränsöverskridande betalningar i euro ska anpassas till tillämplig EU-förordning.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag: I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 finns bestämmelser om avgifter för gränsöverskridande betalningar i euro. Den ska också tillämpas på gränsöverskridande betalningar i kronor (1 § lagen [2002:598] om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar).

Finansinspektionen utövar tillsyn över att förordning (EG) nr 924/2009 följs och får ingripa mot kreditinstitut, betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer som inte uppfyller sina skyldigheter enligt förordningen (15 kap. 1 § lagen om bank- och finansieringsrörelse och 8 kap. 1, 8 och 23 §§ lagen [2010:751] om betaltjänster).

Förordning (EG) nr 924/2009 har ändrats flera gånger och ändringarna har kodifierats i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 av den 14 juli 2021 om gränsöverskridande betalningar i unionen genom vilken förordning (EG) nr 924/2009 har upphävts. De hänvisningar som finns i svensk rätt till regelverket bör därför uppdateras.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2024.

Regeringens bedömning: Det behövs inte några övergångsbestämmelser.

Promemorians förslag överensstämmer inte med regeringens. I promemorian föreslås att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2024.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 juli 2024.

Det behövs inte några övergångsbestämmelser.

7 Konsekvensanalys

Regeringens bedömning: Förslagen har inga offentligfinansiella eller samhällsekonomiska effekter. Inte heller har förslagen några effekter för finansiella företag, myndigheterna på finansmarknadsområdet eller de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning

Offentligfinansiella och samhällsekonomiska effekter

Förslagen har inga offentligfinansiella eller samhällsekonomiska effekter.

Effekter för företagen

Att Finansinspektionen samverkar med Riksbanken om kontracykliska buffertvärden påverkar inte kreditinstituten.

Ett 200-tal kreditinstitut och värdepappersbolag betalar årliga resolutionsavgifter. Förslaget om att bestämmelserna om resolutionsavgifter ska anpassas till unionsrätten utgör ett förtydligande av gällande rätt.

Effekter för myndigheter och domstolar

Att Finansinspektionen samverkar med Riksbanken om kontracykliska buffertvärden påverkar inte Finansinspektionens resursbehov eller vinstutdelningen från Riksbanken till staten.

Förslagen påverkar inte Riksgäldskontoret eller de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Effekter för hållbar utveckling

Med en hållbar utveckling avses långsiktig miljömässig, social och ekonomisk utveckling.

Jämställdhet mellan kvinnor och män är en förutsättning för en hållbar utveckling. Jämställdhet handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser. Ekonomisk och social jämlikhet mellan kvinnor och män bidrar till alla dimensioner av hållbar utveckling (Agenda 2030, mål 5).

Om samhällsekonomin utvecklas på ett ohållbart sätt, t.ex. när det gäller

klimatpåverkan, kan det innebära ett långsiktigt hot mot såväl den ekonomiska utvecklingen i stort som stabiliteten i det finansiella systemet.

Förslagen påverkar inte hållbar utveckling.

Överensstämmelse med unionsrätten

Förslagen står i överensstämmelse med unionsrätten.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2014:966) om kapitalbuffertar

7 kap.

7 a § Finansinspektionen ska ge Riksbanken tillfälle att yttra sig innan inspektionen

- 1. beräknar ett kontracykliskt buffertriktvärde, och*
- 2. fattar beslut om ett kontracykliskt buffertvärde.*

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om samverkan. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Finansinspektionen ska enligt 1 § kvartalsvis 1) beräkna ett kontracykliskt buffertriktvärde och 2) vid behov fastställa eller ändra ett kontracykliskt buffertvärde (1 § första stycket). Det kontracykliska buffertriktvärdet ligger till grund för det kontracykliska buffertvärdet (1 § andra stycket). Det kontracykliska buffertvärdet – som ska ligga mellan 0 och 2,5 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp (3 §) – ligger i sin tur till grund för beräkningen av storleken på den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten enligt 6 kap. Enligt 5 § ska ett kontracykliskt buffertvärde dessutom fastställas i vissa gränsöverskridande fall.

Paragrafen innebär att Finansinspektionen ska ge Riksbanken tillfälle att yttra sig innan inspektionen beräknar ett kontracykliskt buffertriktvärde (*punkt 1*), dvs. inför de kvartalsvisa beräkningarna.

Paragrafen innebär vidare att Finansinspektionen ska ge Riksbanken tillfälle att yttra sig innan inspektionen fattar beslut om det kontracykliska buffertvärdet (*punkt 2*), dvs. inför att värdet fastställs eller ändras.

Avsikten med paragrafen är att Riksbanken ska ges tillfälle att lämna synpunkter som gäller bankens ansvar för penningpolitiken, dvs. redogöra för hur den ekonomiska utvecklingen och förutsättningarna för penningpolitiken kan påverkas av det kontracykliska buffertvärdet. Det utgör emellertid inte hinder mot att Riksbanken – inom ramen för samverkansskyldigheten – lämnar synpunkter som gäller bankens ansvar för att motverka störningar i det finansiella systemet. Inte heller utgör samverkansskyldigheten hinder mot att Finansinspektionen samverkar med Riksgäldskontoret i fråga om kontorets ansvar för att motverka störningar i det finansiella systemet.

8.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar

1 § *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 av den 14 juli 2021 om gränsöverskridande betalningar i unionen ska tillämpas på Sveriges valuta.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Ändringen av hänvisningen är en följd av att förordning (EU) 2021/1230 har ersatt förordning (EG) nr 924/2009 och innebär ingen ändring i sak.

Det görs också en språklig ändring.

8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

4 kap.

20 a § Ytterligare bestämmelser om informationskrav för betaltjänstleverantörer och parter som tillhandahåller valutaväxlingstjänster i en uttagsautomat eller på försäljningsstället finns i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 av den 14 juli 2021 om gränsöverskridande betalningar i unionen.*

Paragrafen innehåller en upplysningsbestämmelse. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Ändringen av hänvisningen är en följd av att förordning (EU) 2021/1230 har ersatt förordning (EG) nr 924/2009 och innebär ingen ändring i sak.

8 kap.

1 § Finansinspektionen har tillsyn över att denna lag, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 och *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 följs.*

För betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer omfattar tillsynen även att deras betaltjänstverksamhet drivs enligt andra författningar som reglerar deras verksamhet, bolagsordning, stadgar samt interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar deras verksamhet. I fråga om tillsynen över övriga betaltjänstleverantörer enligt 1 kap. 3 § gäller bestämmelserna i de lagar som reglerar deras verksamhet, om inte annat följer av denna lag.

Finansinspektionen ska samråda med Konkurrensverket innan en tillsynsåtgärd eller ett ingripande vidtas mot

1. någon som har ansvar för betalningssystem för överträdelse av 7 kap. 1 och 2 §§,
2. en deltagare i ett betalningssystem för överträdelse av 7 kap. 4 §, eller
3. ett kreditinstitut för överträdelse av 7 kap. 5 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillsyn. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Ändringen av hänvisningen i *första stycket* är en följd av att förordning (EU) 2021/1230 har ersatt förordning (EG) nr 924/2009 och innebär ingen ändring i sak.

Övriga ändringar är redaktionella.

8 § *Finansinspektionen ska ingripa om ett betalningsinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt*

- denna lag,
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012,
- *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230,*
- andra författningar som reglerar institutets verksamhet, *eller*
- institutets bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar institutets verksamhet.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande att inom *en* viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig ska betalningsinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ingripanden. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Ändringen av en av hänvisningarna i *första stycket* är en följd av att förordning (EU) 2021/1230 har ersatt förordning (EG) nr 924/2009 och innebär ingen ändring i sak.

Betalningsinstitut bedriver verksamhet i aktiebolags- eller föreningsform (2 kap. 1 §). Ordet ”reglemente” – som utgör den sparbanksrättsliga motsvarigheten till bolagsordning eller stadgar (2 kap. 3 och 5 §§ sparbankslagen [1987:619]) – fyller ingen funktion i fråga om betalningsinstitut och tas bort.

Övriga ändringar är språkliga eller redaktionella.

23 § *Finansinspektionen ska förelägga en registrerad betaltjänstleverantör eller den som ansvarar för ett betalningssystem att inom en viss tid vidta åtgärder för att komma till rätta med situationen eller upphöra med verksamheten, om företaget har åsidosatt sina skyldigheter enligt*

- denna lag,
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012,
- *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230,* eller
- andra författningar som reglerar dess verksamhet

Om en registrerad betaltjänstleverantör som avses i 2 kap. 5 § inte inkommer med ansökan om tillstånd, ska Finansinspektionen förelägga betaltjänstleverantören att inkomma med en ansökan.

Om betaltjänstleverantören inte rättar sig efter föreläggandet ska inspektionen förelägga denne att upphöra med verksamheten.

Om det är osäkert om tillståndsplikt föreligger beträffande viss betaltjänstverksamhet, får Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som behövs för att bedöma om så är fallet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ingripanden. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Ändringen av en av hänvisningarna i *första stycket* är en följd av att förordning (EU) 2021/1230 har ersatt förordning (EG) nr 924/2009 och innebär ingen ändring i sak.

Övriga ändringar är redaktionella eller språkliga.

8.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2015:1016) om resolution

5 kap.

3 a § Om det inte är möjligt att ta in ett villkor enligt 2 § första stycket i ett avtal som avser nedskrivningsbara skulder, ska företaget underrätta Riksgäldskontoret om det och till vilken skuldklass skulden hör.

När Riksgäldskontoret har tagit emot underrättelsen gäller inte 2 § första stycket. Om Riksgäldskontoret bedömer att det är möjligt att ta in villkoret i avtalet, ska Riksgäldskontoret dock inom rimlig tid kräva det.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när det inte är möjligt att i ett avtal ta in ett villkor om erkännande av nedskrivning och konvertering. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Ändringen i *första stycket* – som innebär att ”med säkerhet” tas bort – är ett förtydligande av gällande rätt (2 kap. 2 §).

27 kap.

13 § Avgiftsskyldiga ska betala årliga resolutionsavgifter. De sammanlagda resolutionsavgifterna för ett år ska uppgå till 0,05 procent av det totala underlag för samtliga avgiftsskyldiga som beräknas enligt 14 § (avgiftsunderlaget).

Om inte annat följer av tredje stycket fastställs den resolutionsavgift som en avgiftsskyldig ska betala i enlighet med förordningen om resolutionsavgifter.

Det som i artiklarna 4.1, 6–9, 12.1, 14.2, 14.3, 14.6 och 17.2 i förordningen om resolutionsavgifter anges om metoden för riskjustering av resolutionsavgift och om uppgiftsskyldighet, ska inte tillämpas för EES-filialer. För EES-filialer ska riskjustering av resolutionsavgift ske i enlighet med de kriterier som anges i artikel 103.7 i krishanteringsdirektivet och föreskrifter som har meddelats med stöd av 29 kap. 1 § 11.

Resolutionsavgift ska betalas så länge som behållningen i resolutionsreserven understiger tre procent av de garanterade insättningarna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om resolutionsavgifter. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

EU:s förordning om resolutionsavgifter innebär att de årliga resolutionsavgifterna – som ska meddelas senast den 1 maj varje år – ska fastställas utifrån det genomsnittliga beloppet av garanterade insättningar under föregående år, beräknat kvartalsvis för samtliga svenska institut (artiklarna 4 och 13). Det innebär att behållningen i resolutionsreserven vid utgången av det år som avgifterna avser saknar betydelse för årets avgiftsuttag. Ändringen i *fjärde stycket* – som innebär att uttrycket ”vid utgången av det år avgiften avser” tas bort – utgör en anpassning till unionsrätten.

15 § Om behållningen i resolutionsreserven understiger 0,67 procent av de garanterade insättningarna, ska resolutionsavgiften höjas, om det är nödvändigt för att återställa behållningen i resolutionsreserven till 1 procent av de garanterade insättningarna inom sex år från den tidpunkt behållningen först understeg 0,67 procent av de garanterade insättningarna.

Den höjda avgiften ska bestämmas till en procentandel av avgiftsunderlaget som medför att summan av alla avgiftsskyldigas resolutionsavgifter uppgår till ett belopp som beräknas vara tillräckligt för att inom sex år från den tidpunkt behållningen först understeg 0,67 procent av de garanterade insättningarna återställa behållningen i resolutionsreserven till 1 procent av de garanterade insättningarna.

Om behållningen i resolutionsreserven under den tidsperiod som avses i andra stycket minskar ytterligare på grund av ytterligare utbetalningar ur resolutionsreserven, ska en ny sexårsperiod för beräkning av höjd grundavgift börja löpa.

Paragrafen innehåller bestämmelser om höjd avgift. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Ändringen i *första stycket* – som innebär att uttrycket ”vid utgången av det år avgiften avser” tas bort – utgör en anpassning till unionsrätten (se 13 §).

Makrotillsyn handlar om att identifiera och hantera riskerna i det finansiella systemet för att därigenom bevara finansiell stabilitet. En av makrotillsynsåtgärderna i EU:s regelverk om kapitaltäckning ställer krav på att kreditinstitut ska ha en kontracyklisk kapitalbuffert. Kravet syftar till att det svenska banksystemet ska ha tillräckligt med kapital för att säkerställa kreditmarknadens funktionssätt även vid kritiska perioder.

Det är Finansinspektionen som beslutar om buffertvärdet som ligger till grund för beräkningen av storleken på kreditinstitutens kontracykliska kapitalbuffertar. Ett sådant beslut kan få betydelse för penningpolitiken.

I denna promemoria föreslås att Finansinspektionen ska ge Riksbanken tillfälle att yttra sig innan inspektionen fattar beslut om kontracykliska buffertvärden.

I promemorian föreslås även att det ska göras vissa rättelser av svensk rätt. Det innebär t.ex. att bestämmelserna om när resolutionsavgift ska tas ut anpassas till unionsrätten.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Promemorians författningsförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2024:9669) om kaptialbuffertar

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2014:996) om kaptialbuffertar ska införas en ny paragraf, 7 kap. 7 a §, och närmast före 7 kap. 7 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

Samverkan

7 a §

Finansinspektionen ska ge Riksbanken tillfälle att yttra sig innan inspektionen fattar beslut om kontracykliska buffertvärden.

Denna lag träder i kraft 1 januari 2024.

Förslag till lag om ändring i lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar

Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar ska ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 ska, utom när det gäller artiklarna 6 och 7, tillämpas även på Sveriges valuta.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 av den 14 juli 2021 om gränsöverskridande betalningar i unionen ska tillämpas på Sveriges valuta.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

¹ Senaste lydelse 2020:181.

Förslag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs 4 kap. 20 a § och 8 kap. 1, 8 och 23 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster ska ha följande lydelse

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***4 kap.**20a §²

Ytterligare bestämmelser om informationskrav för betaltjänstleverantörer och parter som tillhandahåller valutaväxlingstjänster i en uttagsautomat eller på försäljningsstället finns i *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001.*

Ytterligare bestämmelser om informationskrav för betaltjänstleverantörer och parter som tillhandahåller valutaväxlingstjänster i en uttagsautomat eller på försäljningsstället finns i *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 av den 14 juli 2021 om gränsöverskridande betalningar i unionen.*

8 kap.1 §³

Finansinspektionen har tillsyn över att *bestämmelserna* i denna lag följs, liksom *bestämmelserna* i *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 och i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012.*

Finansinspektionen har tillsyn över att denna lag *och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230 följs.*

För betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer omfattar tillsynen även att deras betaltjänstverksamhet drivs enligt andra författningar som reglerar deras verksamhet, bolagsordning, stadgar samt interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar deras verksamhet. I fråga om tillsynen över övriga betaltjänstleverantörer enligt 1 kap. 3 § gäller bestämmelserna i de lagar som reglerar deras verksamhet, om inte annat följer av denna lag.

Finansinspektionen ska samråda med Konkurrensverket innan en tillsynsåtgärd eller ett ingripande vidtas mot

1. någon som har ansvar för betalningssystem för överträdelse av 7 kap. 1 och 2 §§,
2. en deltagare i ett betalningssystem för överträdelse av 7 kap. 4 §, eller

² Senaste lydelse 2020:183.

³ Senaste lydelse 2018:175.

8 §⁴

Om ett betalningsinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009*, *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012*, andra författningar som reglerar institutets verksamhet, institutets bolagsordning, stadgar, *reglemente* eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar institutets verksamhet, ska *Finansinspektionen ingripa*.

Finansinspektionen ska ingripa, om ett betalningsinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt

- denna lag,
- *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012*,
- *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230*,
- andra författningar som reglerar institutets verksamhet, *eller*
- institutets bolagsordning, stadgar eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar institutets verksamhet.

23 §⁵

Om en registrerad betaltjänstleverantör eller den som ansvarar för ett betalningssystem har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009*, *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012* eller andra författningar som reglerar dess verksamhet, ska *Finansinspektionen förelägga den registrerade betaltjänstleverantören eller den som ansvarar för ett betalningssystem att inom viss tid vidta åtgärder för att komma till rätta med situationen eller att upphöra med verksamheten*.

Finansinspektionen ska förelägga en registrerad betaltjänstleverantör eller den som ansvarar för ett betalningssystem att inom viss tid vidta åtgärder för att komma till rätta med situationen eller upphöra med verksamheten, om företaget har åsidosatt sina skyldigheter enligt

- denna lag,
- *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012*,
- *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1230*, eller
- andra författningar som reglerar dess verksamhet.

Om en registrerad betaltjänstleverantör som avses i 2 kap. 5 § inte inkommer med ansökan om tillstånd, ska *Finansinspektionen förelägga betaltjänstleverantören att inkomma med en ansökan*.

Om betaltjänstleverantören inte rättar sig efter föreläggandet ska *inspektionen förelägga denne att upphöra med verksamheten*.

Om det är osäkert om tillståndsplikt föreligger beträffande viss betaltjänstverksamhet, får *Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som behövs för att bedöma om så är fallet*.

⁴ Senaste lydelse 2014:220.

⁵ Senaste lydelse 2014:220.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 a § och 27 kap. 13 och 15 §§ lagen (2015:1016) om resolution ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

3 a §⁶

Om det inte är möjligt att ta in ett villkor enligt 2 § första stycket i ett avtal som avser nedskrivningsbara skulder *med säkerhet*, ska företaget underrätta Riksgäldskontoret om det och till vilken skuldclass skulden hör.

När Riksgäldskontoret har tagit emot underrättelsen gäller inte 2 § första stycket. Om Riksgäldskontoret bedömer att det är möjligt att ta in villkoret i avtalet, ska Riksgäldskontoret dock inom rimlig tid kräva det.

Om det inte är möjligt att ta in ett villkor enligt 2 § första stycket i ett avtal som avser nedskrivningsbara skulder, ska företaget underrätta Riksgäldskontoret om det och till vilken skuldclass skulden hör.

27 kap.

13 §⁷

Avgiftsskyldiga ska betala årliga resolutionsavgifter. De sammanlagda resolutionsavgifterna för ett år ska uppgå till 0,05 procent av det totala underlag för samtliga avgiftsskyldiga som beräknas enligt 14 § (avgiftsunderlaget).

Om inte annat följer av tredje stycket fastställs den resolutionsavgift som en avgiftsskyldig ska betala i enlighet med förordningen om resolutionsavgifter.

Det som i artiklarna 4.1, 6–9, 12.1, 14.2, 14.3, 14.6 och 17.2 i förordningen om resolutionsavgifter anges om metoden för riskjustering av resolutionsavgift och om uppgiftsskyldighet, ska inte tillämpas för EES-filialer. För EES-filialer ska riskjustering av resolutionsavgift ske i enlighet med de kriterier som anges i artikel 103.7 i krishanteringsdirektivet och föreskrifter som har meddelats med stöd av 29 kap. 1 § 11.

Resolutionsavgift ska betalas så länge som behållningen i resolutionsreserven *vid utgången av det år avgiften avser* understiger tre procent av de garanterade insättningararna.

Resolutionsavgift ska betalas så länge som behållningen i resolutionsreserven understiger tre procent av de garanterade insättningararna.

⁶ Senaste lydelse 2021:467.

⁷ Senaste lydelse 2021:504.

Om behållningen i resolutionsreserven *vid utgången av det år avgiften avser* understiger 0,67 procent av de garanterade insättningarna, ska resolutionsavgiften höjas, om det är nödvändigt för att återställa behållningen i resolutionsreserven till 1 procent av de garanterade insättningarna inom sex år från den tidpunkt behållningen först understeg 0,67 procent av de garanterade insättningarna.

Den höjda avgiften ska bestämmas till en procentandel av avgiftsunderlaget som medför att summan av alla avgiftsskyldigas resolutionsavgifter uppgår till ett belopp som beräknas vara tillräckligt för att inom sex år från den tidpunkt behållningen först understeg 0,67 procent av de garanterade insättningarna återställa behållningen i resolutionsreserven till 1 procent av de garanterade insättningarna.

Om behållningen i resolutionsreserven under den tidsperiod som avses i andra stycket minskar ytterligare på grund av ytterligare utbetalningar ur resolutionsreserven, ska en ny sexårsperiod för beräkning av höjd grundavgift börja löpa.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Förteckning över remissinstanserna

Bilaga 3

Efter remiss har yttranden kommit in från Ekonomistyrningsverket, Finansbolagens Förening, Finansinspektionen, Fondbolagens förening, Förvaltningsrätten i Stockholm, Konjunkturinstitutet, Landsorganisationen i Sverige (LO), Riksgäldskontoret, Sparbankernas Riksförbund, Svenska Bankföreningen och Sveriges riksbank.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Företagarna, Regelrådet och Svensk Försäkring, Svenskt näringsliv och Swedish Fintech Association.